

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 21)

Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/352)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı :B.02.0.KKG.0.11/196-342/2504

3.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

(1/815) Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı :B.02.0.KKG.0.11/101-1416/4937

27.8.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.8.1998 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GEREKÇE

Türk müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve teknolojisinin ülkemize gelmesi yoluyla ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi temel hedefi çerçevesinde; ülkemizde yatırım yapan yabancı sermayenin çalışma esaslarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla Yüce Meclisimiz tarafından kabul edilen çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu yönde potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılmış olan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları imzalama sürecindeki çalışmalar devam etmekte olup, bugüne kadar ellidört ülkeyle anılan anlaşma imzalanmış bulunmaktadır.

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, Taraf Ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şu şekilde özetlenebilir.

— Türkiye ve Mısır'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkân vermek.

— Türkiye ve Mısır'da yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek ve,

— Her iki ülkede özel teşebbüsle devlet arasında ve iki Taraf arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmektedir.

Ülkemizde, ondokuz adet Mısır sermayeli şirket faaliyet göstermekte ve bu şirketlerden onyedisi adedi hizmet sektöründe, iki adedi gıda sanayi alanında faaliyette bulunmaktadır. Ülkemize ithal edilen Mısır sermayesi ise 153 286 milyon TL'dir.

Hazine Müsteşarlığının kayıtlarına göre, Türk girişimcileri tarafından bu ülkeye dört şirket bazında ihraç edilen sermaye ise 4 645 000 ABD \$'dır.

Bu anlaşmayla, bir kısım Mısır menşeli sermayenin ülkemize gelmesi beklenirken, artık yurtdışına açılmış bulunan Türk yatırımcılarının yapacakları yatırımlar için de emniyetli bir ortamın temini öngörülmektedir.

Bu anlaşma, Türk menşeli özel teşebbüse Mısır, Mısır menşeli özel teşebbüse Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken ilgili ülkelere herhangi bir yük getirmemektedir.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddede anlaşma metni içinde sık kullanılan yatırımcı, yatırım, hâsılat ve ülke tanımları yapılmaktadır. Özellikle yatırım tanımı 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununa paralellik sağlanarak hazırlanmıştır.

Madde 2. — Bu maddeye göre, Taraflardan her biri, diğer Tarafın yatırımcılarının kendi ülkesindeki yatırımlarını kanunlarına uygun olarak yapmış olmak şartıyla, kabul ve teşvik etmeyi taahhüt etmektedir. Ayrıca, bu maddede Millî Muamele ve En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensipleri düzenlenmektedir. Bu prensipler gereğince, Taraflardan her biri diğer Tarafın yatırımcılarının ülkesindeki yatırımlarına (hangisi daha elverişli ise) uygulandığından daha az elverişli olmayacak biçimde muamelede bulunmayı kabul etmektedir.

Ancak, herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarına uluslararası anlaşmalarla sağlanan özel avantajlar, vergilendirme ile ilgili olarak yapılan karşılıklı düzenlemeler veya oluşturulan gümrük birlikleri, bölgesel ekonomik teşkilâtlar ya da benzer uluslararası anlaşmalar çerçevesinde tanınan ayrıcalıklar, En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensibine istisna teşkil etmektedir.

Madde 3. — Bu madde, T.C. Anayasasında yeralan kamulaştırma ve devletleştirme konularını kapsamakta ve hangi şartlarda bu işlemlerin gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Bu şartlar; kamulaştırmanın kamu yararı amacıyla yapılması ve yürürlükteki mevzuat uyarınca eşitlik ilkesinin gözetilmesi ile yeterli ve etkin bir tazminat ödemesinin yapılmasıdır.

Ayrıca madde; ev sahibi ülkede savaş olağanüstü hal ve benzeri durumların ortaya çıkması halinde diğer Taraf yatırımcıları zarara uğramışsa, zarara uğrayan Taraf yatırımcılarına uygulanacak muamelede Milli Muamele ve En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensiplerinin (hangisi daha elverişli ise) gözetilmesi hükümünü getirmektedir.

Madde 4. — Sermaye ve gelirlerin transferini düzenleyen bu maddede, bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin yatırımın yapıldığı para birimi ya da yatırımcı ile devlet arasında aksine bir anlaşma bulunmadığı takdirde, herhangi bir konvertibl para birimiyle ve transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden ve gereksiz gecikme olmaksızın gerçekleştirilmesi taraflarca garanti edilmektedir. Transferlere ilişkin bu hüküm kambiyo mevzuatımıza uygun olarak düzenlenmiştir.

Madde 5. — Bu maddede, Taraflardan birinin ülkesinde yapılmış olan yatırımın, yatırımcının ülkesinde sigorta edilmiş olması halinde sigorta şirketinin yatırımcının haklarına halefiyeti düzenlenmektedir. Ayrıca uyuşmazlık durumunda anlaşmanın VII'inci maddesi uyarınca çözüme gidileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 6. — Bu maddede, işbu anlaşmanın, yatırımların, benzer durumlarda anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleyle tabi olmalarını sağlayan, her bir Tarafın kanun ve nizamlarıyla, idarî karar ve uygulamaları, yargı kararları ve uluslararası hukukî yükümlülüklerinin veya yatırım anlaşması ya da izni kapsamındaki yükümlülüklerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 7. — Bu maddede, bir Taraf ile diğer Tarafın yatırımcısı arasında çıkabilecek yatırım uyuşmazlıkları tanımlanarak, çözüm yolları düzenlenmektedir. Öngörülen prosedüre göre, öncelikle uyuşmazlık karşılıklı görüşmeler yoluyla çözümlenmeye çalışılacak, çözüme ulaşılamazsa, yerel yargı organlarına başvurma yolu açık tutulmak kaydıyla, yatırımcının tercihiyle göre uluslararası tahkim yoluna başvurma hakkı kullanabilecektir.

Bu anlaşmada, diğer ülkelerle yapılan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarında uluslararası tahkim mercii olarak atıf yapılmış olan; ICSID, UNCITRAL, Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesine ek olarak, Uluslararası Ticarî Tahkim Kahire Bölgesi Merkezi ve İstanbul Ticarî Tahkim Merkezi de yer almaktadır. Ancak, anlaşmada sehven İstanbul Ticarî Tahkim Merkezi (The Istanbul Center for Commercial Arbitration) olarak yazılmış olduğu tespit edilen merkezin tam adı İstanbul Ticaret Odası Tahkim, Uzlaştırma ve Hakem Bilirkişilik Müessesesi (Institution of Arbitration, Conciliation and Arbitral Expertise of the Istanbul Chamber of Commerce) olup, sözkonusu maddi hatta nota teatisi suretiyle düzeltilmiştir.

Yatırımcı, uyuşmazlığı yerel mahkemeye götürmüş ve 2 yıl içinde kesin karar alınmış ise uluslararası tahkim yoluna başvurma imkânı bulunmamaktadır. Ancak bu süre içinde kesin karar alınmamış olması halinde, uyuşmazlık uluslararası tahkim prosedürüne göre çözümlenebilecektir.

Madde 8. — Bu anlaşmanın uygulama ve yorumundan dolayı Taraflar arasında doğabilecek uyuşmazlıkların çözüm yolları düzenlenmiş, doğrudan ve anlamlı müzakerelere ağırlık verilmeyle beraber tahkim mekanizması da tanımlanmıştır.

Madde 9. — Anlaşmanın yürürlüğe girme süreci ve yürürlük süresi bu maddede düzenlenmektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 11352

Karar No. : 16

28.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 3.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 17.6.1999 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 27.6.1999 tarihinde yaptığı 14 üncü birleşimde hükümeti temsilen Devlet Bakanı Hikmet Uluğbay, Maliye Bakanı Sümer Oral, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Hazine ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlıkları temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasında, ülkemiz müteşebbisi ve sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve teknolojinin ise ülkemize gelmesi suretiyle, ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi hususu yer almaktadır. Bu çerçevede, ülkemizde yatırım yapan yabancı sermayeli kuruluşların çalışma esaslarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla, yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu konularda potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılan "Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları" nın imzalanması hızlandırılmış ve birçok ülkeyle sözkonusu anlaşmalar imzalanmıştır.

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, Taraf Ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasında 4 Ekim 1996 tarihinde Kahire'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma" ile sözkonusu anlaşmada değişiklik yapılmasına dair 11.2.1998 ve 17.2.1998 tarihli notalarda;

— Türkiye ve Mısır'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırılması ve ilgili mevzuatların her iki ülkede karşılıklı tanıtılmasının sağlanması,

— Türkiye ve Mısır'da yabancı sermayenin, kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirilmesi,

— Her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesi,

gibi hususlara yer verilmiştir.

Sözkonusu anlaşma, Türk özel teşebbüsüne Mısır'da, Mısır özel teşebbüsüne de Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

Yapılan görüşmeler sonucunda, sözkonusu anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının; 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığı saygı ile arz olunur.

Başkan
Metin Şahin
Antalya

Bu Raporun Sözcüsü
Masum Türker
İstanbul

Kâtip
Cafer Tufan Yazıcıoğlu
Bartın

Üye
Gaffar Yakın
Afyon

Üye
Recep Önal
Bursa

Üye
Süleyman Coşkun
Burdur

Üye
Mücahit Himoğlu
Erzurum

Üye
Celal Adan
İstanbul

Üye
Nesrin Nas
İstanbul

Üye
İlhami Yılmaz
Karabük

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli

Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya

Üye
Veysi Şahin
Mardin

Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya

Üye
Kemal Kabataş
Samsun

Başkan V.
Mehmet Hanifi Tiryaki
Gaziantep

Sözcü
Nihat Gökbulut
Kırıkkale

Üye
Abdülkadir Akcan
Afyon

Üye
Zeki Ergezen
Bitlis

Üye
Oğuz Tezmen
Bursa

Üye
Hakkı Duran
Çankırı

Üye
Ramazan Gill
Isparta

Üye
Ali Coşkun
İstanbul

Üye
Hasan Metin
İzmir

Üye
Zeki Ünal
Karaman

Üye
Ali Gebeş
Konya

Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Cevat Ayhan
Sakarya

Üye
Tarık Cengiz
Samsun

Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

7.7.1999

Dışişleri Komisyonu

Esas No.: 11352

Karar No.: 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 6 Temmuz 1999 tarihli 4 üncü Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcileri ile Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı yetkililerinin katılımıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak, kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak, yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tâbi olacağı mevzuatı belirlemek amacıyla hazırlanan Anlaşma Komisyonumuzca uygun bulunarak Tasarı kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca Sayın Cumhurbaşkanımızın Mısır'a yapacağı ziyaret dikkate alınarak, Tasarının, İçtüzüğü'nün 52 nci maddesine göre öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Üye
<i>Kâmrân İnan</i>	<i>B. Sıat Çağlayan</i>	<i>Ali Tekin</i>
Van	İzmir	Adana
Üye	Üye	Üye
<i>Müjdat Kayayerli</i>	<i>Nesrin Ünal</i>	<i>Agâh Oktay Güner</i>
Afyon	Antalya	Balıkesir
Üye	Üye	Üye
<i>Teoman Özalp</i>	<i>Hasan Erçelebi</i>	<i>Seyyit Haşim Haşimi</i>
Bursa	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Mahmut Ercdir</i>	<i>M. Bedri İncetahtacı</i>	<i>Mustafa Yaman</i>
Eskişehir	Gaziantep	Giresun
Üye	Üye	Üye
<i>Ayfer Yılmaz</i>	<i>Azmi Ateş</i>	<i>Hüseyin Kansu</i>
İçel	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Yumakoğulları</i>	<i>Rahni Sezgin</i>	<i>Cevdet Akçalı</i>
İstanbul	İzmir	Kütahya
Üye		Üye
<i>Basri Coşkun</i>		<i>M. Necati Çetinkaya</i>
Malatya		Manisa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE MİSİR
ARAP CUMHURİYETİ ARASINDA YA-
TIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA
İLE ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPIL-
MASINA DAİR NOTALARIN ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞU
HAKKINDA KANUN TASARISI**

MADDE 1. — 4.10.1996 tarihinde Kahi-
re'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Mı-
sır Arap Cumhuriyeti Arasında Yatırımların
Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin An-
laşma" ile sözkonusu anlaşmada değişiklik ya-
pılmasına dair 11.2.1998 ve 17.2.1998 tarihli
notaların onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihin-
de yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Adalet Bakanı

H. Denizkurdu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Çalışma ve Sos. Güv. Bak.

Prof. Dr. N. Çağan

Kültür Bakanı

İ. Talay

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yrd.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı V.

H. Uluğbay

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

H. Gemici

İçişleri Bakanı

K. Aktaş

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Ulaştırma Bakanı

A. A. Denizolgun

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

İ. Saygın

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı V.

İ. Saygın

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

M. Batallı

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

M. Taşar

Enerji ve Tabii Kay. Bak.

M. C. Erstimer

Orman Bakanı

E. Taranoglu

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ET-
TİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE MİSİR
ARAP CUMHURİYETİ ARASINDA YA-
TIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA
İLE ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPIL-
MASINA DAİR NOTALARIN ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞU
HAKKINDA KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
MISIR ARAP CUMHURİYETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti bundan sonra Taraflar olarak anılacaklardır. Özellikle bir Taraf yatırımcılarının diğer Tarafın ülkesindeki yatırımlarıyla ilgili olarak, aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının arzu edileceğini kabul ederek, ve

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması için bir anlaşmanın imzalanması kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE I

Tanıtma

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından;

1. "Yatırımcı" terimi:

a) Her bir Tarafın yürürlükteki mevzuatına göre vatandaşı sayılan gerçek kişileri,

b) Taraflardan her birinin yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş ve merkezi o Tarafın ülkesinde bulunan şirketler, firmalar veya ortaklıklarını ifade eder.

2. "Yatırım" terimi, ev sahibi Tarafın kanun ve nizamlarına uygun olmak kaydıyla, her türlü mal varlığını ve sınırlayıcı olmamakla beraber özellikle aşağıdakileri kapsar:

(a) Hisse senetleri, tahviller ya da şirketlere katılımın diğer şekilleri,

(b) Yeniden yatırımda kullanılan hâsılatlar, para alacakları veya malî değeri olup kanunen ifa edilebilen bir yatırımla ilgili diğer haklar,

(c) Taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir, rehin gibi diğer aynı haklar ile diğer benzer haklar,

(d) Telif hakkı, patent, lisans, sınav tasarımı, teknik proses ile bunların yanısıra ticarî marka, peştemaliye, know-how gibi sınav ve fikrî mülkiyet hakları ile benzer diğer haklar,

(e) Doğal kaynakların aranması, işlenmesi, istihracı, işletilmesi dahil olmak üzere her bir Tarafın ülkesinde kanun ya da sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

3. "Hâsılatlar" terimi, bir yatırımdan elde edilen ve özellikle ancak sınırlayıcı olmayacak şekilde kâr, faiz ve temettüleri içerir.

4. "Ülke" terimi, kara ülkesi ve karasuları ile uluslararası hukuka uygun olarak yargılama veya egemenlik haklarına sahip olduğu ülke denizlerini ifade eder.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Taraf, kendi ülkesinde diğer Taraf yatırımcılarının yatırımlarına ve ilgili faaliyetlerine benzer durumlarda herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına kendi kanun ve nizamları çerçevesinde göstereceği muameleden daha az elverişli olmayacağı şekilde, izin verecektir.

2. Taraflardan her biri kurulmuş olan bu yatırımlara benzer durumlarda kendi yatırımcılarının yatırımları veya herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, o muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.

3. Tarafların, yabancıların ülkeye giriş, geçici ikâmet ve istihdamı ile ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak;

(a) Taraflardan her birinin vatandaşlarının, kendilerinin veya kendilerini istihdam eden Tarafın yatırımcısının önemli bir miktar sermaye veya başka kaynak taahhüdünde bulunduğu veya bulunmak üzere olduğu bir yatırımın kurulması, geliştirilmesi, idaresi amacıyla veya işletilmesine ilişkin tavsiyelerde bulunmak üzere diğer Tarafın ülkesine girmesine ve kalmasına izin verilecektir.

(b) Bir Tarafın yürürlükteki kanun ve nizamlarına uygun olarak kurulan ve diğer Taraf yatırımcılarının yatırımları olan şirketler seçtikleri idarî ve teknik personeli tabiiyetlerine bakılmaksızın istihdam etmeye mezun olacaklardır.

4. İşbu maddenin hükümleri, Taraflardan herhangi birinin Taraf olduğu aşağıdaki anlaşmalar bakımından geçerli olmayacaktır.

(a) Mevcut veya gelecekteki herhangi bir gümrük birliği, bölgesel ekonomik teşkilât veya benzer uluslararası anlaşmalar,

(b) Tamamen veya esas olarak vergilendirmeye ilişkin olanlar.

MADDE III

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, yürürlükteki mevzuata ve işbu Anlaşmanın II nci Maddesinde konu edilen genel prensiplere uygun olarak, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde yapılmadıkça ve anında, yeterli ve etkin tazminat ödenmedikçe kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere maruz bırakılmayacaktır.

2. Tazminatın, adil ve uygun olması ve kamulaştırılan yatırımın değerini yansıtmaya taraflarca kararlaştırılmıştır. Tazminat gecikmesiz olarak ödenecek ve Madde IV paragraf 2'de tanımlandığı gibi serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

3. Yatırımları, diğer Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Tarafça kendi yatırımlarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde bu tür kayıplarla ilgili olarak benimsenecek işlemlerden hangisi en elverişli ise o muameleye tabi tutulacaklardır.

MADDE IV

Ülkesine İade ve Transfer

1. Taraflardan her biri, iyi niyetle ve kendi mevzuatına uygun olarak, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gereksiz gecikme olmaksızın yapılmasına izin verecektir. Bu tür transferler aşağıdakileri içerir:

(a) Hâsılatlar,

(b) Bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen kazançlar,

(c) Madde III çerçevesinde tazminatlar,

(d) Yatırımlarla ilgili borçlardan kaynaklanan faiz ödemeleri ve geri ödemeler,

(e) Diğer Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili çalışma izni almış olan bir Tarafın vatandaşlarının elde ettikleri maaşlar, haftalık ücretler ve diğer ödemeler,

(f) Bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler,

2. Transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya yatırımcı ile ev sahibi Taraf arasında aksine bir anlaşma yapılmadığı takdirde, herhangi bir konvertibl para birimiyle ve transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE V

Halefiyet

1. Eğer bir Taraf yatırımcısının yatırımı ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın sigorta anlaşmasının şartlarından ileri gelen her türlü halefiyeti diğer Tarafca tanınacaktır.

2. Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

3. Bir Taraf ile yatırımcı arasındaki uyuşmazlıklar, bu Anlaşmanın VII. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE VI

Ayrıklık

Bu Anlaşma, yatırımları ve ilgili faaliyetleri benzer durumlarda bu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleye tabi kılan,

(a) Taraflardan her birinin kanun ve nizamları, idarî uygulamalar veya usullere ya da idarî veya yargısal kararlara,

(b) Uluslararası hukukî yükümlülüklere, veya

(c) Bir yatırım anlaşması veya yatırım izni kapsamındaki de dahil olmak üzere, herhangi bir Tarafın üstlenmiş olduğu yükümlülüklere aykırı olmayacaktır.

MADDE VII

Bir Taraf ile Diğer Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Taraflardan biri ile diğer Tarafın bir yatırımcısı arasındaki o yatırımcının bir yatırımı ile ilgili uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından ayrıntılı bilgi içerecek şekilde ve yazılı olarak yatırım yapılan Tarafa bildirilecektir. Yatırımcı ve ilgili Taraf bu tür uyuşmazlıkları, mümkün olduğunca iyi niyetle, karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eğer uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse, yatırımcının seçeneğine göre aşağıdaki tahkim kurumlarından birine sunulur.

(a) Her iki Tarafın 18 Mart 1965 tarihinde

Washington D.C.'de, imzalanan Diğer Devletin Vatandaşları ve Devletlerin Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözümü Sözleşmesi'ni imzalayan ülkeler olması halinde, sözleşme çerçevesinde kurulan Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Uluslararası Merkezi (ICSID),

(b) Her iki Tarafın da Birleşmiş Milletler üyesi olması halinde, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonunun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL),

(c) Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesi,

(d) Uluslararası Ticarî Tahkim Kahire Bölgesi Merkezi,

(e) İstanbul Ticarî Tahkim Merkezi,

Şu şartla ki; yatırımcının uyuşmazlığa taraf olan Tarafın adli mahkemelerine getirmiş olması halinde ve iki yıl içinde nihai kararın alınmamış olması gerekir.

3. Tahkim kararı; uyuşmazlığın bütün tarafları için kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her iki Taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE VIII

Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Taraflar, İşbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili her türlü uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil çözüm arayacaklardır. Bu bağlamda, Taraflar bu tür çözümlere ulaşmak için doğrudan ve ilgili görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eğer Taraflar, aralarında uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık herhangi bir Tarafın talebi üzerine, üç üyeli bir tahkim heyetine götürülebilir.

2. Her bir Taraf talebin alınmasından itibaren iki ay içinde, birer hakem tayin edecektir. Bu iki hakem, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan biri belirlenen süre içinde bir hakem tayin edemezse, diğer Taraf, Uluslararası Adalet Divanının Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

3. Eğer iki hakem, seçimlerinden itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa, Heyet Başkanı, Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, İşbu Maddenin ikinci ve üçüncü paragraflarında belirtilen konularda görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Taraflardan birinin vatandaşı ise, seçim Başkan yardımcısı tarafından yapılacaktır ve Başkan yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç ay içinde, İşbu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaklardır. Böyle bir anlaşmanın sağlanamaması halinde, Tahkim Heyeti, genelde muteber uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak daha önceki paragrafta belirlenen parametreler doğrultusunda usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Heyeti hangisi daha sonra gerçekleşirse duruşmaların bittiği tarihte veya son beyanlardan sonra iki ay içinde karara varılacaktır. Tahkim Heyeti nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Heyeti giderlerin daha yüksek bir oranının Taraflardan biri tarafından ödemesine re'sen karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, bu Anlaşmanın VII nci maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim heyetine sunulmuş ve hâlâ orada çözüm beklemekte ise, aynı uyuşmazlık İşbu madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim heyetine sunulmayacaktır. Bu, her iki Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE IX

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, her bir Tarafın diğerine İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili hukukî formaliteleri tamamladığını bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve bu Maddenin ikinci paragrafına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinde mevcut olan yatırımlara uygulanacağı gibi, bundan sonra yapılan veya gerçekleşen yatırımlara da uygulanacaktır.

2. Taraflardan her biri yazılı olarak diğer tarafa bir yıl öncesinden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra her an sona erdirebilir.

3. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Taraflardan her birinin diğer Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekleşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, sözkonusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

İşbu Anlaşmayı her iki Tarafın tam yetkili temsilcileri imzalamışlardır.

4 Ekim 1996 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde hepsi de asıl olarak imzalanmıştır.

Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Fehim Adak
Devlet Bakanı
İşbirliği Bakanı

Mısır Arap Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Dr. Nawal Abd El Moneim Tatawi
Ekonomi ve Uluslararası

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
DAGY-1/562-6

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Mısır Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan "Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması"nın bir Taraf ile diğer Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözümü başlıklı VII. maddesinin 2. (e) fıkrasında sehven yer alan "İstanbul Ticari Tahkim Merkezi" ibaresinin, merkezin tam adı olan "Tahkim, Uzlaştırma ve Hakem Birlikliği Müessesesi" olarak değiştirilmesini önermekten şeref duyar.

Bakanlık, Büyükelçiliğin bu öneri hakkında Mısır makamlarının yanıtını bildirmesini takdirle karşılayacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı bu vesileyle Mısır Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliğine en derin saygılarını yineler.

Ankara, 11 Şubat 1998

MISIR ARAP CUMHURİYETİ
BÜYÜKELÇİLİĞİ
ANKARA
MISIR ARAP CUMHURİYETİ
BÜYÜKELÇİLİĞİ
ANKARA

Nota No. 58/98

Mısır Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliği Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na saygılarını sunar ve Bakanlığın 11 Şubat 1998 tarihli ve OAGY-II/562 sayılı Notasına atıfla, Mısır tarafının yukarıda belirtilen Nota'daki öneriyi kabul ettiğini bildirmekten ve Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığının gerekli tedbirleri almasını rica etmekten şeref duyar.

Mısır Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliği Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na bu vesileyle en derin saygılarını yineler.

Ankara, 17.02.1998

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI